

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za **avstro-ogerske** dežele:
celoletno . . . . K 25—
polletno . . . . K 12 50
četrtletno . . . . K 6 50
mesečno . . . . K 2 10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . . K 28—
za vse druge dežele i. **Ameriko** K 30—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas** (inzerate) se plačuje od čveterostopne peti vrste po 12 h, za večkratne natis primeren popust.
Posamezna št. stane 10 h.

Št. 275.

Telefonska številka 65.

Celje, v petek, 2. decembra 1910.

Čekovni račun 48.817.

Leto II.

Kdo skrini čast slovenske mladine?

Šoštanj, 2. dec. Župnika na Belih vodah, Antona Šorna, obenem učitelja na tamošnji enorazredni ljudski šoli, so izročili orožniki celjskemu okrožnemu sodišču zaradi zločina po § 129. b.

Nenavadno hitro je dobila slovenska napredna javnost, zlasti pa naše narodno učiteljstvo sijajno zadoščenje. Roka pravice je zgrabila strastno politikujočega duhovnika Antona Šorna na Belih vodah in ga izročila sodniji, da ga ista kaznuje zaradi zločina, ki je že sam na sebi s stališča zdrave morale in narave obsojanja in ostre kazni vreden, ki je pa toliko grši, ako ga zakrivi duhovnik in obenem učitelj! Zakrivi nad neukimi in boječimi kmečkimi fanti, kateri so naučeni in navajeni poslušati in ubogati svojega duhovnega očeta in voditelja k lepemu krščanskemu življenju. Nedavno tega so klerikalni listi, poslanci in duhovniki s peklensko zlobo dolžili slovenske naprednjake in učitelje, da skrumjo čast slovenske mladine, da omadežujejo njeno dobro ime, da jo sramotijo in grdijo, dasi je bilo očitno, da ne pada na slovensko napredno javnost in na učiteljstvo niti senca kake krivde. A nekaj tednov pozneje pa pokaže takšen strašen in oduren slučaj, kako čuvajo čast in zdravje mladine duhovniki in politični zapeljivci spodnještaj. Slovencev!

Ne pride nam na misel, da bi grdili župnika Šorna samega, dasi je bil pri zadnjih volitvah strasten agitator proti ljudskemu kandidatu Ivanu Kacu in je branil po receptu »Slov. Gosp.« in dr. Korošca »verske svetinje našega naroda«. Ali simptomatičen in zanimiv je ta slučaj za naše razmere. Saj kaže v strašni luči vso moralno propalost neodkritosrčnost in hinavščino, v kateri se vzgojuje in vzraza naša sedanja duhovščina. Celemu svetu je znano, kako se vzgojuje pri nas duhovnike: na gimnaziji pokuka mlad, nepokvarjen in do vzeten fant v knjige. Največji možje mu s svojimi naravoslovnimi in modroslovnimi nauki pokažejo svet in vse kar je na njem v novi, svetli luči. — Dogme in temelji domače vzgoje padejo, fantu se širijo prsi ponosne zavesti, ki jo da mlademu človeku spoznanje, da je on kralj in voditelj sveta, da nosi v svojem srcu vso srečo, blaženost in zadoščenje, ki ga da delo in stremljenje za visokimi cilji. Nič ni več v njem tiste običajne »vere« — svobodomiseln je, kakor se pravi. Išče novih poti in novega verstva — a pri tem iskanju ga zasači iz različnih vzrokov bogoslovje. In tam ga v štirih letih »vzgojijo« — mlad duhovnik gre ven in vidimo ga politikovati, učiti, pridigati. Malo ali nič ni prepričanja v njem, nič ni v njem »vere« v la-

sten nauk in tisto moralo, ki jo oznanjuje; srce je prazno, vsako hrepenenje višje zadušeno — in eto jih, kako padejo v epikurejstvo in nesnažne nilakuže moralne propadlosti. Ali reci jim to, piši in govori, da niso vredni ne Kristusa ne njegovega večno lepega nauka, ker sami ne verujejo vanj, reci jim, da ne sodijo v politično areno, k vzgoji mladine — in vse pade po tebi! Na misel mi hodi odprto pismo popa Petrova na naslov metropolita ruske pravoslavne cerkve Antonija. Banalna in stara je resnica, da ne ubijamo mi »vere«, temveč duhovniki sami.

Toda župnik Šorn je bil objednem učitelj. Notabene, kakor se je bojda izrazil slovenjgraški šol. nadzornik Šehel, »izboren pedagog«. »Straža« je pred kratkim vrgla slov. učiteljstvu strašno obdolžitev v obraz, da kviri slovensko mladino. In vendar ni zaznamovati Šornov med slovenskim učiteljstvom — temveč med duhovništvom. Notabene takim, ki podučuje mesto učitelja v šoli in vidi se, da ne kviri slovenske mladine telesno in duševno. Župnik Šorn je to jasno pokazal. Objednem je tudi najlepše ilustriral potrebo reforme našega ljudskošolskega zakona. Slovenski stariši bodo gotovo radi in z veseljem zaupali svoje otroke učiteljem-duhovnikom, ki so tako izborni pedagogi kakor je Šorn. Šole bodo potem postale istinito krščanske in naša mladina se bo vzgojila za telesno in duševno zdrave ljudi, kateri bodo zmožni braniti po Koroščevih željah verske in narodne svetinje slovenskega naroda. Kadar koli bodo upili klerikalci po reformi in »pokristjanjenju« ljudske šole, se jim mora to povedati in razjasniti našemu ljudstvu, komu bi zaupalo svoje zdrave fante, ponos in up starišev.

Krščansko-socijalni zvezi in njenim apostolom ne moremo častitati na vzgojnih uspehih pri slovenski kmečki mladini. Prišel je slučaj Pesko v Vrhu pri Žalcu in pokazal, česa je zmožen krščansko-socijalni mladenič, vzgojen v slepem strankarskem sovraštvu. Prišel je sedaj slučaj Šorn in pokazal v še strašnejši luči, kakim nevarnostim so izpostavljeni slovenski kmečki fantje pri občevarstvu z duhovniki! Nauk in posledice iz teh dveh slučajev so dane same nasebi! No, gg. dr. Verstovšek in Hohnjec! Ali bi ne bilo umestnejše in primerno sklicati sedaj shoda slovenskih mož in mladeničev in protestirati na njem proti oskrnjenju slovenske mladine, ki se je vršilo pod krinko vere in krščanske morale? Ali ne bi bilo primerno preiskati, kaj vse se godi na božjih potih z našo mladino? Kajti župnik Šorn je bil gospodar glašovitne božjepotne cerkve Sv. Križ nad Belimi vodami in je tam delil odpustanje grehov in opomine k lepemu, krščanskemu življenju.

Podrobnosti o tem slučaju še priobčimo. Objednem z župnikom so zaprli tudi kuharico, a so slednjo zopet izpustili. Govori se, da je tudi vendar pod ključem. Žrtve župnikove so bili samu kmečki fantje, stari do 20 let. V šoštajnskem okraju je vzbudil ta slučaj vseobčo pozornost in obsodbo. Zahtevati se hoče od posl. Verstovška, da bi interpeliral tudi v državnem zboru.

Za nas slovenske naprednjake pa je slučaj resen opomin, da podvojimo in potrojimo svoje delo. Veliko je nesamostojnosti in kulturne zaostalosti v našem narodu, veliko sramote nam delajo klerikalci pred nami samimi in pred celim svetom. Škandal je bil rdeča brošura škofa Toneta, a še večji škandali so se dogodili v eni izmed najpobožnejših far na Sp. Štajerskem. Nemogoči bi bili Šorni, ako bi bila naša mladina vzgojena samostojnejše, ako bi ne zaupali stariši slepo duhovnikom in vedeli napram njim varovati pravo mejo, čez katero bi ne smeli stopiti. Pa upati je, da bo naša vstrajna propaganda in pa — lastna škoda zmodrila marsikoga.

Iz kraljestva renegatov.

Senzacijelen proces Vrečko contra Rebul.

Slovenjgradec, 1. decembra.

Predzgodovina procesa.

Usoda si je izbrala iz vrst spodnještajerskih renegatov drugo žrtev in jo postavila na sodnijski pranger pred celi Spodnji Štajer. Je to lekarnar Karl Rebul v Slovenjgradcu. Nočemo tega moža primerjati z Hansom Woschnaggom, tovarnarjem in ponesrečenim baronom v Šoštanju. Njegov vpliv in pomen je manjši — ali njegovo renegatstvo je veliko odurnejše, njegovo postopanje mnogo bolj obsojanja vredno; istinito, v tem oziru presega Karl Rebul Hansa Woschnagga. Slednjega je razkrinkal kot renegata Nemeč Aistrich, Rebul pa je včeraj poklical pred sodnijo znani in vrli naš so-mišljenik Jakob Vrečko. Napora in žrtav stane boj proti renegatom, ki se ne bojijo v svojem boju za denar in eksistenco nobenega sredstva; ali zaslužno delo je, saj povzroča v nemških vrstah samih ono ločitev duhov in probujanje javne morale, katero bode vbodoče onemogočevalo sramotno izdajanje lastne krvi in jezika zaradi materijelnih dobičkov. Da bodo naši bralci dobili jasno sliko o včerajšnjem procesu v Slovenjgradcu, podamo tu celo obtožbo, katero je vložil g. Jakob Vrečko, zastopan po dr. A. Bratkoviču, odvetniku v Slovenjgradcu, proti lekarnarju Karlu Rebulu z avoljo prestopka zoper varnost časti. Obtožba se glasi sledeče: »Karl Rebul je vložil pri c. kr. okrajnem sodišču v Slovenjgradcu zoper Albina Kropčaja, sedaj

LISTEK.

Tast Kondelik in zet Vejvara.

Češki spisal Ignát Herrmann. — Poslovenil Stanko Svetina.

»Poglejte, Vejvara, tudi naša tetka se še boji, da je ne bi kaj vzelo — se je zasmel mojster, toda utihnil je, kakor bi odrezal.

Tetica Urbanova ga je pogledala tako resno, očitajoče, oči, kakor da bi se ji bile poglobile. V takih stvareh je bila nenavadno občutljiva in težko je prenašala opazke o svojem starem devištvu. Sama je že obupala, da jo kdo vzame, toda vseeno ni hotela, da bi jo kdo prepričeval, da je že davno po vsem.

S svojim prenaglim dovtipom je oče Kondelik vstavil ves govor in nadaljne priprave za vlivanje so se vršile molče. In ko je bilo zadosti svinca, je teta Katinka prva raztopila v veliki žlici nekoliko kolesec in je dala raztopino v ponev z vodo. Kar je potegnila iz vode, je bilo podobno koralnemu grmu ali tudi trnjevi kroni, oče Kondelik pa je povedal, da je to morska goba.

K peči se je sklonila Pepica, in ko je izlila raztopljeno kvino v vodo, je vzela ven še bolj zagonetno stvar nego tetica. Mojster je rekel z gotovostjo, da vidi v zlitini čepico, če ne oblič. Teta Katinka je obračala zlitino na vse strani in naglo je vzklipnila veselo:

»Ljudje božji, saj to je vendar zibelka! Poglejte — tukaj so okraji, tudi se ziblje in notri je

kakor mala pernica s čipkami, in glejte, iz pernice kakor bi gledala glavica, ne, dve glavici, za božjo voljo! Punca, tebi se je vilo, kar ti pripada!«

»Toda tetica!« se je sramovala gospa. »Saj to ni res!«

»Torej preliti, preliti!« je zaklical mojster Kondelik.

»Ne, Pepica — shrani, kar imaš,« je branila teta Katinka, »nič boljšega se ti ni moglo uliti — ne izkušaj usode! In glej, da ti Vejvara tega ne polomi — k letu bomo videli...«

Tudi mati Kondelikova je pogledala hčerkinu zlitino, toda le površno, ne s tako vnetostjo kakor tetica. Potem pa je molče dala »zibelko« Pepici nazaj.

Sedaj sta lila gospoda Kondelik in Vejvara. Mojstru se je zgnelo v vodi nekaj kakor lijak. Vejvara je vljudno dokazoval, da je to nekaka nova šablona, torej stvar čisto z tastovega delokroga. Ko pa je vložil Vejvara svoj izdelek, je gledal nanj mojster dolgo časa in rekel važno:

»Vejvara, Vejvara, pazite — meni se zdi to kakor nos. Da ne boste imeli na magistratu kakih neprijetnosti! K nobeni stvari ne pridete tako lahko, kakor k nosu. Tudi vi si to lepo shranite, in tetica vam bo k letu razložila, kaj je to pomenilo. No, in sedaj naša mati! Kaj se bo neki tej vilo!«

Gosp Kondelikova se je skoro branila, ko ji je Katinka podajala veliko žlico. Nekaj ji je šepetalo, naj nikar ne lije. Toda ko sta jo silila tudi Pepica in Vejvara, se je odločila in je položila žlico s svinčcem na žerjavico. Roka se ji je tresla, ko so se kolesci topili in se izgubljali v srebrno lesketajoči se gladini, ki se je pokrila z modrikasto tenko plastjo in od vročine, ki je prihajala iz peči,

so jo bolele oči. Vsled sunka z roko je raztopila zavalovila; odmaknila je žlico in jo obrnila nad ponvo. V vodi je zašumelo in Pepica je stegnila roko, da bi zlitino vlovila.

»Ne, Pepica,« je kriknila teta Katinka, »mamica mora sama!«

In gospa Kondelikova je potopila roko v vodo. Vsi ostali so hiteli pred njo k mizi v sobo, radovedni, kaj si je mamica vilo.

Počasi je šla za njimi gospa Kondelikova in je položila zlitino mehko na prt.

Predmet je bil zagoneten. Dolgo in z izkušnim očesom je gledala nanj Katinka, ki je imela najbolj živo fantazijo, toda zastoj se je trudila razrešiti in razložiti podobo zlitine. Pepica, z brado vprto v dlani, je menila, da je to cvetlica.

»Potem bi bil kvečjemu kaktus,« je pripomnil mojster Kondelik, »toda to ni kaktus. Prej bi bilo podobno —«

Mojster je prijel svinec, obračal ga semintja in je naglo s polnim prepričanjem vzklipnil:

»To je čopič, Beti, slikarski čopič! Poglej, tu je odlomek držala — vidiš — in tole so ščetine — malo zavite, kakor če se barva tlači na čopič — in tukaj teče iz tegale barva — pogledite, ljudje, to so prave kapljice!«

Mojster je položil stvar na mizo, zelo zadovoljen in ponosen na svojo razlago.

Teta Katinka, ki je podpirala desno lice s kazalcem, je odmajala z glavo in je polglasno nasprotovala:

»Ne, Venceljček, to ni čopič. To je čisto nekaj drugega...«

Gospa Kondelikova — se je zdelo — ni prav nič sledila moževi razlagi. Najprej je s pre-

pisarniškega pomočnika pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Konjicah, zasebno obtožbo zavoljo žaljenja časti, ker se je baje ta pri neki priliki izrazil »Der Rebul, der Tschech, der soll aufpassen, dass er's nicht kriegt«. Vsled tega je bil Albin Kroječ spoznan krivim prestopka zoper varnost časti po § 491. k. z., kateri prestopke je našlo sodišče v besedah »der Rebul, der Tschech«, ker ga je s tem dolžil zaničljivega naziranja. Albin Kroječ je vložil zoper sodbo c. kr. okrajnega sodišča v Slovenjgradcu z dne 31. sušca 1910. opr. št. U 45/10 vzklic zavoljo ničnosti in glede krivde in kazni ter je nastopil v vzklicnem izvodu dokaz resnice. Med drugim se je skliceval tudi na moje pričevanje o tem, da se je kazal zasebni obtožitelj svoj čas slovanskega mišljenja, kar sem tudi jaz kot priča zaslišan potrdil. Vsled te moje trditve pa je vložil Karl Rebul pri c. kr. državnem pravdništvu v Celju zoper mene **ovadbo zavoljo hudodelstva goljufije v smislu § 199 a k. z., ker sem baje vedoma pri sodnji kot priča izpovedal neresnico** ter se je vsled te ovadbe uvedlo zoper mene tudi kazensko postopanje in sem bil dne 19. majnika 1910 zaslišan kot obdolženec pri c. kr. okrajnem sodišču v Slovenjgradcu, pri kateri priliki sem zvedel o obdolženju naprotnika. S tem me je krivil naprotnik popolnoma neopravičeno hudodelstva goljufije, vsled česar se čutim na svoji časti žaljenega. Naprotnik se je namreč čutil, predno je prišel v Slovenjgradec in še tudi tukaj nekaj časa kot navdušenega Čeha. Občeval je izključno le z ljudmi češke narodnosti. Tako se je v Šoštanjju seznanil z g. dr. Dragotinom Chloupekom, sedaj okrožnim in blagajniškim zdravnikom v Ljutomeru in z njegovo soprogo. Predstavil se jima je kot Čeh ter se je z njima tudi pobratil. Imenovani g. doktor je z njim občeval izključno le češki in takrat Rebul še nemški ni perfektno znal. Iz knjižnice g. dr. Chloupeka si je izposojeval izključno le češke knjige, zahajal je k njemu pogostoma na obed in večerjo, z jedno besedo, bil je dober in iskren prijatelj zakonskih Chloupek ter se je kazal kot narodno zavednega Čeha. — Dokaz temu je pričevanje g. dr. Dragotina Chloupeka, okrožnega zdravnika v Ljutomeru in njegove soproge Marije Chloupek. Da se je kazal kot narodnega Čeha, zamorejo nadalje potrditi gg. dr. Engelthaler, zdravnik v Karlovcih (Karlowitz) pri Plznu na Češkem, nadalje g. Sušnik, lekarnar v Ljubljani, g. dr. Viktor Kac, zobozdravnik v Mariboru, g. Martin Runovec, učitelj v Slovenjgradcu in g. Ignac Sovan junior, zasebnik v Slovenjgradcu. Vsled tega krivega obdolženja hudodelstva goljufije dvigam zoper Karla Rebul zasebno obtožbo zavoljo žaljenja časti in sicer pri celjskem sodišču zavoljo tega, ker je vložil ovadbo pri c. kr. državnem pravdništvu v Celju. Celjsko sodišče je delegiralo v Slovenjgradec k obravnavi sodnika Stepischnegega. Mačenkost je sicer, pa vredno je vendar priobčiti: sprva je bil določen za sodnika znani Watzulik. Pa ta se je zadeve odkrižal — v časih kompetence za okrajnega sodnika v Ptuj ne kaže dražiti Slovencev in prevzel jo je po zastojnem protestu pri nad-sodnji v Gradcu Stepischnegega, katerega zdi se nam, nalašč ali slučajno tlačijo v vse politične pravde... Obtoženca je zastopal dr. Kiesewetter, tožnika pa, kakor že omenjeno, dr. Bratkovič odvetnik v Slovenjgradcu. Proces je pričakovalo vse v Slovenjgradcu z največjo nestrpnostjo; registriramo tudi, da se je govorilo po vseh nemških gostinah, da bo Rebul oproščen.

Pismena obveznica Karla Rebula.

Ob 8. dop se je začela glavna obravnava, h kateri je bilo povabljenih oziroma zaslišanih 100

prič, v mali in temni »razpravi dvorani« slovenjgrašk. okrajnega sodišča. Poslušatstva se zaradi ozkega prostora ni moglo stlačiti veliko v sobo, navzoča sta bila tudi poročevalca »Nar. Dnevnik« in »Südtirolische Volksstimme« v Celju. Da bi dokazal Rebulovo »nemštvo«, je mobiliziral dr. Kiesewetter vse slovenjgraške »purgarje« in njihove boljše in slabše polovice razum malih izjem. O »nemštvu« Rebulovom so s patosom pričevale tudi večinoma vse slovenjgraške mlajše in starejše, zobate in brezobate device. Bila je to nepozabna galerija slik slovenjgraškega nemštva in renegatstva, stoječega narodnostno gotovo na morali, kakor jo je proglasil dr. Kiesewetter v svojem plaidoyerju, kaj je bil Karl Rebul prej, to ne briga nikogar, tu je bil Nemec. In spodnještajerska justica je pokazala v slučaju Kroječ in sedaj v slučaju Vrečko, da stoji na istem vzvišenem stališču politične morale. Prva priča zdravnik dr. Harpf v Slovenjgradcu je takoj izpovedal na vprašanje, ali je Rebul Čeh ali ne, sledeče: Ko se je šlo za prodajo Uksove lekarne v Slovenjgradcu, so slovenjgraški Nemci želeli, da bi prišla lekarna v zanesljivo nemške roke. Našel se je kupec za lekarno v osebi farmaceuta Karla Rebula, doma v Hranici na Moravskem. Ko so stopila pogajanja v resen stadij, je zahteval Uxa od kupca Rebula **pismeno izjavo**, da ne bo nikoli v Slovenjgradcu nastopal proti nemškemu interesom temveč da se bode vedno kazal dobrega Nemca. **To pričevanje Nemca Harpfa je važno za ilustracijo izpovedb** vseh 80 ali 90 prič dr. Kiesewetterja, katere so dokazovale Rebulovo nemštvo.

Nastop nemškega Slovenjgradca.

G. Jakob Vrečko je izpovedal v svoji izpovedbi o Kroječevi zadevi, da je Karl Rebul pred prilično desetimi leti, ko je došel g. Vrečko v Slovenjgradec, občeval večinoma z nekim Farskim, kateri je bil zaveden Čeh in igral v slovenskih krogih celo nekako vodilno ulogo, češki, da je večinoma občeval v slovenski družbi, da je splošno veljal za Čeha in da je živel v slogu s Slovenci. No in mobiliziran »nemški« Slovenjgradec je kajpada izpovedal, da ne ve nič o češkem občevanju med Farskim in Rebulom, češ, da sta v družbi govorila nemški (seveda, ker Slovenjgradčani ne vedo češki!), da je občeval Rebul večinoma v nemški družbi (obiskov v slovenski ni seveda nikdo mogel kontrolirati) in da je veljal za Nemca. In prišli so ter to povedali župan Pototschnigg (njegovega vulgo imena ne moremo objaviti), tovarnar Pototschnigg, nemškonacij. občinski svetnik in včasih tudi slov. klerikalec Günther, nadpoštar Ernest Goll, trgovec Reitter, izdelovalec glavnikov Trettler, gorenski »Nemec« Debelak, »Nemec« iz Pišec Kokot, učitelj Trobei in dolga vrsta že prej navedenih oseb. Izpovedbe nekaterih bodemo posebej omenili.

»Češki komando« in zaušnice. — »Seveda, Čeh je!« — **Naddavkar Straczowsky na političnem knjičju.** — **»Bei uns ist ein deutsches Haus.«**

Hotelir Hans Lobe je pravil, da je došlo takrat, ko je bil izvoljen Čeh Rebul za načelnika nemške požarne brambe v Slovenjgradcu (nota bene, je govorilo najmanj 10 prič o »nemškonacijonalni« požarni brambi v Slovenjgradcu, **za katero največ prispeva slovenski okraj**) do prepira v njegovi gostilni, tekem katerega je obdaril mladi »Nemec« Pungarscheg Rebula bojda z zaušnicami. In »Marb. Zeit.« je kmalu na to bridko tožila, da bo odslej v nemškonacij. požarni brambi v Slovenjgradcu upeljan češki komando. — Gozdar Harich je izpovedal, da je veljal Rebul splošno za Čeha... — O **političnih razmerah v okraju in polit. delovanju g.**

Vrečka pa je v svoji izpovedbi obširno govoril naddavkar Straczowsky iz Ptuja, kateri je nekdanj osrečeval s svojimi talenti slovenjgraški okraj. Rebula je seveda imel za Nemca — in pogumtal je, da imajo znani češki akcent v govorici tudi pristni moravski Nemci... Gospa Lobe je s ponosom trdila, da je občeval Rebul pri njih — »und bei uns ist ein deutsches Haus...« (Konec sledi.)

Politična kronika.

IZ DRŽAVNEGA ZBORA.

(Včerašnja seja. — Češki klub in češko-nemška pogajanja. — Vprašanje italijanskega vseučilišča.)

V včerašnji seji se je končala draginjska debata in se je sprejel predlog glede uvoza argentinskega mesa. Zanimivo je, da je trgovinski minister, ki je zagovarjal stališče, katero je prav blizu agrarnemu naziranju, doživel občuten poraz. V začetku se je fin. minister Bilinski vložil že včeraj omenjeni zakonski načrt glede podaljšanja privilegija avstroogrške banke in je uvedel svoj predlog z obširnim ekspozejem. Nato se je nadaljevala debata o draginji in uvozu mesa. Govorila sta še Rusin Budzynowski in češki agrarec Kotlar, nato pa glavni contragovornik dr. Lecher (nem. nac.) in pro-govornik dr. Drexel (kršč. soc.). Dr. Lecher je obširno in duhovito odgovarjal na izvajanja trg. ministra dr. Weisskirchnerja. S pikrim sarkazmom je pokazal na dvojno vlogo krščanskih socialcev in posebno dr. Weisskirchnerja, ki je izšel iz malo-meščanskih vrst in na njih hrbtu splezal do svoje sedajne pol. pozicije, danes pa zastopa interese ogrskih mlinarjev in avstrijskih graščakov-veljoposestnikov. Pro-govornik dr. Drexel je v mize medtem govoru skušal zagovarjati stališče dr. Weisskirchnerja. K nemalim kravalom je prišlo pri stvarnih popravkih, osobito med nemškimi nacionalci in socialisti. Na glasovanje so prišli na to trije predlogi: Kunschakov (oziroma odsekov), ki fiksira uvoz argentinskega mesa do 31. dec. 1911, dalje predlog soc. dem. Reumanna, ki zahteva časovno in kvantitativno neomejen uvoz arg. mesa, in končno kompromisni predlog posl. Stözlzov, ki zahteva, naj vlada dovoli kvantitativno neomejen uvoz arg. mesa po najnižjih tarifih in za dobo potrebe. Reumannov predlog je bil s 310 proti 122 glasovom odklonjen, sprejet pa Stözlzov z 223 proti 206 glasovom. V nadaljni seji se je sprejel predlog poslanca Davida, kateri pozivlja vlado, naj takoj predloži državnemu zboru tajno pogodbo, ki jo je sklenila z ogrsko vlado glede uvoza prekomorskega mesa. Za ta predlog so glasovali Čehi, Slovenci, socialni demokrati, Poljaki, ti z izrecnim poudarkom, da glasujejo za ta predlog radi tega, da demonstrirajo proti trgovinskemu ministru dr. Weisskirchnerju radi njegovega stališča glede vodocestnega zakona. Proti so glasovali Rusi, nemški nacionalci in krščanski socialci. Med velikanskim odobravanjem, zlasti s strani socialnih demokratov, je enunciral predsednik, da je predlog z 244 proti 171 glasovom sprejet. To glasovanje pomenja velik poraz dr. Weisskirchnerja. Drugi predlog poslanca Davida, da naj se državni zbor izreče, da v vprašanju uvoza prekomorskega mesa ogrska vlada nima soodločevati, je bil odklonjen z 261 proti 134 glasovom. Seja se je končala po polnoči. — Enotni češki klub je imel včeraj sejo o vprašanju, ali se naj Čehi udeležijo češko-nemških pravnih pogajanj ali ne. Češki radikalci vstrajajo na svojem odklonljivem stališču. Debata je bila preložena na 6. decembra in včeraj še ni prišlo do nobenega sklepa. V čeških krogih se zlasti zavze-

križanimi rokami opazovala svojo zlitino in sedaj, po Katinkinih besedah, je dvignila desnico in kakor da bi sama sebi pojasnjevala, je brez ozira na ostale, govorila z omedlevajočim glasom:

»To je popolnoma jasno: to je soha in drži v roki palmo, tukajle — in nad tem je vrba žalujka — veje se pripogibajo do zemlje — in te kapljice so solze — padajo doli na kamen — to je nagrobni kamen — —«

Nikdo ni gledal gospe Kondelikove pri teh besedah, vsi so sledili njenemu prstu, ki je kazal. In ko je nehala govoriti, je zaklicala teta Katinka:

»Pri moji veri, Beti ima prav! Angelj je to, s palmo v roki — —«

In sedaj se je ozrla na svakinjo.

Gospa Kondelikova je sedela, ko je končala, nepremično, z bledim in kakor odrevenelim obrazom, samo njena ustna so se lahno tresla in gledala je do sedaj uprto na svetlo svlnčeno zlitino. Katinka je osupnila. Pozneje enkrat je zaupala Kondeliku, da se ji je zdelo Beti v tem trenutku kakor v prikazni. Nekak močen notranji čut se je vpodobil na njenem obrazu.

»To je res kakor angelj«, je spregovorila Katinka z naglasom namišljeno tolažljivim, »toda angelj miru.«

»Angelj smrti je to«, je rekla gospa Kondelikova trdo, skoro kljubovalno. »Monument!«

»Jaz ne vidim v tem ničesar drugega kot Čopič«, je branil mojster Kondelik svojo razlago, »in nič drugega mi ne boste natvezli. Kje pa naj bi se vzel pri nas monument! Čopič — in iz njega teče barva. Solze — to je učena misel! Saj so še enkrat tako velike kakor je glava tega angelja — če bi to bil angelj!«

Gospoj Kondelikovi se ni zdelo pametno, da bi branila svojo razlago. Njene oči vidijo dobro, ja-

sno, nezmotljivo. Samo čutila je, ako ostane še tako nekaj časa, da jo bo premagalo. In dvignila se je, vzela »angelja« z mize in je odšla v zadnjo sobo, da bi svojo zlitino shranila.

Vejvara in Pepica nista vedela, kaj bi rekla. Smejala sta se najprej očetovi zadregi, toda sedaj ju je presenetila nagla resnost materna. Vprašujoče sta gledala za njo.

Teta Katinka je hitela za gospo Kondelikovo. Ta je stala že pri odprtem predalu omare za perilo in je iskala skatljico, da bi položila v njo svojo trikraklavo prerokbo. Ko je slišala za seboj stopinje, se je ozrla — teta Urbanova je videla, da ima oči polne solz.

»Ampak, Beti, ti ki otročja!« je zašepetala svareče. »Saj to je vse samo igrača, nesmisel in ničesar ne pomeni. Kaj ti je?«

»Ne, Katinka, to ni nesmisel«, je ugovarjala gospa Kondelikova. »To je resnica — moja slutnja me ni prevarila. To je nagrobni angelj, Katinka — boš videla k letu.«

Katinka je predvsem izprevidela, da bi bilo dobro, ko bi zaprla vrata. Potem je pristopila k gospej Kondelikovi, gledala je v njene zasvoizene oči in je vneto prigovarjala:

»Beti, kaj pa je s teboj! Vsa si se spremenila — in sedaj, ko nimaš več skrbi! To so same neumnosti! Nagrobni angelj! Kako bi sem prilezel! Pogledaj hčer, taka je kakor breskev — ta bi prej lahko imela težke misli. K letu bo zibala in — —«

»Katinka!« je vzkliknila gospa Kondelikova ihte. »Ti ne veš... katera izmed naju bo prej zibala — in če bom to preživela — —«

Saj jaz — —
Katinka je spustila glavo gospe Kondelikove. »Ti, Beti?« je zaklicala neizrečeno osupla. Gospa Kondelikova je odprla usta, toda bese-

da ji je zastala v grlu. Prikimala je samo z glavico, ki je potem pala na tetina prsa.

Katinka se je morala trdneje opreti, da se ne bi zgrudila pod dvojno težo: pod odkrito tajnostjo in pod telesom svakinje. V zadregi, kaj storiti, je gladila gospo Kondelikovo po laseh in jo vprašala:

»Ali ve to Pepica?«

»Nihče!« je zašepetala gospa Kondelikova v židano bluzo Katinkino.

»Niti Kondelik?«

»Nihče, nihče«, je ponavljala gospa Kondelikova.

»Toda zakaj, Beti? Zakaj ne mož?«

»Ne, Katinka!« je dvignila glavo gospa Kondelikova. »Nikomur niti besede, za božjo voljo te prosim! Morda prej umrem — in bo dobro!...«

»Ne, Beti, ti ne boš umrla«, je rekla teta z neovrgljivim prepričanjem, kakor prorokinja, »še tega se manjka! Zdrava boš, Beti, in jaz se vsega tega veselim. In sedaj — sedaj si obriši oči in utolaži se. Saj pridejo za nama.«

In kakor da bi jo vodil nagon, se je ozrla, opazila na mizi kozarec vode, hitro namočila robec in je brisala gospej Kondelikovi oči in lica.

»Zapomni si, Beti — in jutri pridem k tebi, ki bo mož odšel, popoldne, in sedaj pojdi!«

Gospa Kondelikova si je še obrisala obraz z mokrim robcem in ustna so se ji še tresla, ko je rekla:

»Ti si dobra duša, Katinka, in ti moraš biti moje pribežališče. Ne zapusti me...«

Teta Katinka se je pri teh besedah na vso moč trudila, da ne bi sama zajokala.

(Dalje sledi.)

majo za to, da se naj Čehi ne udeležijo pogajanj na Dunaju, ki bi se vršila pod egido sedanje vlade, zlasti pa ne, ker bi se vršile pod predsedstvom ministrskega predsednika barona Bienerttha. — Včeraj je šla deputacija italijanskih dijakov k predsedniku italijanskega vseučiliškega odseka, poslancu dr. Conciju, ker ga prosila za pojasnila glede italijanskega fakultetnega vprašanja. Poslanec dr. Conci je odgovoril deputaciji, da se bo v proračunskem odseku obravnaval predvsem proračunski provizorij, italijansko fakultetno vprašanje pa da bo izročeno posebnemu subkomiteju. Naučni minister mu je sicer baje zatrdil, da bo italijansko fakultetno vprašanje vsaj do Božiča rešeno. Italijanski dijaki nameravajo izdati manifest na italijansko prebivalstvo, ki pozivlja k novemu boju za italijansko fakultetno vprašanje.

DROBNE POLITIČNE NOVICE.

Klub hrvatskih delegatov v Budimpešti je izvolil svojega predsednikom na mesto odstopivšega grofa Pejachevicha bivšega podbana dr. Vladimira Nikoliča pl. Podrinjskega, ki je odločen nasprotnik bana Tomašiča.

Srbska skupščina je včeraj sprejela trgovinsko pogodbo med Avstrijo in Srbijo v prvem branju.

Rekonstrukcija srbskega kabineta. Srbski ministerski predsednik Nikola Pašić bo izvoljen v državni svet. V sled tega je torej postala rekonstrukcija kabineta potrebna. Kakor se razglašča, se zavzemajo staroradikalci, da bi bil imenovan min. predsednikom Stojan Protič, min. zun. zadev naj bi bil Milovan Drašković, naučni minister Prodanovič, poljedelski minister pa Joksimovič. Z druge strani pa se poroča, da bo postal naučni minister poslanec Sladicevin.

Štajerske novice.

Vse one cenj. naročnike, ki še niso poravnali naročnine za "Narodni Dnevnik", opozarjamo zopet vljudno tem potom, da store to v kar najkrajšem času. Pri vplačevanju naj se blagovoli vedno pripisati številko, ki je ima ovojnica. Upravništvo.

v Celjsko politično društvo "Naprej" vabi za nedeljo, 4. tm. ob 10. uri dopoldne v posojilniško posvetovalnico k važnemu pogovoru glede ljudskega štetja. Pričakujemo, da pridejo vsi, ki so prevzeli delo kakor tudi vsi oni, ki se zanimajo za to važno vprašanje.

v Miklavžev večer v Narodnem domu. Celjanom so še v prijetnem spominu Miklavževi večeri prejšnjih let. Vsako ve, kako se je lansko leto ta večer pogrešal in mnogo slovenskih celjskih otrok je z žalostnim srcem doživelo razočaranje in ostalo brez svojega Miklavža. Zato se je letos celjska Čitalnica odločila, da priredi Miklavžev večer s tem večjim sijajem. Na vspeh koncert celjske narodne godbe pod vodstvom g. kapelnika Seiferta, petje in običajni spreved Miklavža s spremstvom. Večer se vrši pri pogrnebnih mizah in bo nudil lep užitek ne samo otročičem, ampak tudi odraslim. Občinstvo opozarjamo, da pravočasno skrbi za darove, katere naj pošlje hišniku Narodnega doma. Z ozirom na velike žrtve pričakuje čitalniški odbor najobilnejše udeležbe iz mesta in okolice.

Slovensko trgovsko društvo v Celju še enkrat opozarja vse svoje člane in prijatelje na predavanje g. dr. Božiča o star. zavarovalnem zakonu za trgovske sotrudnike, katero se vrši v rdeči sobi Narodnega doma v soboto 3. t. m. ob 8. uri zvečer.

v Rodbinski večer, katerega je priredilo "Slovensko obrtno društvo" sinoči pri Jelenu, se je jako povoljno obnesel. Posebna soba je bila natlačeno polna. Udeležili so se večera kakor običajno brez razlike stanu vsi sloji celjskega Slovenstva. Tamburaški zbor "Slov. del. podp. društva" je sviral neumorno narodne komade, kar je mnogo pripomoglo k razvoju zabave. Včlanil se je v društvu novi gostilničar g. Bezenšek, kateri je znal izbornu oskrbeti, kar k dobri volji spada poleg godbe in drugega. Pri tej priliki smo se tudi spomnili na obrambno delo in smo nabrali K 20 za Ciril-Metodovo dražbo. Ta večer je zopet pokazal, da v Celju Slovencev ne ločijo stanovi in snuknje in da nastopamo edini in slojni, kadar je treba. Želeli bi le, da se nam k malo posreči imeti zopet enak večer, za katerega bi morali skrbeti v to poklicani faktorji. Torej na svidenje!

v Tolstovrško slatino ima v zalogi celjski trgovec g. Iv. Ravnikar, kar dajemo cenj. občinstvu na znanje!

Znamenje časa? Pred kratkim se je zagovarjalo pred celjsko okrožno sodnijo 5 mladeničev iz Kapel pri Brežicah zaradi motenja bogoslužja. — Izkazalo se je pa, da so bili fantje celo čez 30 korakov oddaljeni od ograde, ki obdaja cerkev, in da jim torej sploh na misel ni prišlo, da bi se morali odkriti. Obtoženi kmečki fantje, ki so člani »Zveze slovenske napredne mladine«, so morali biti

oproščeni, ker se jim nikakor ni moglo dokazati, da so hoteli cerkvenega služabnika pri njegovem opraviilu motiti. Včeraj pa se je zopet imel zagovarjati pred celjsko okrožno sodnijo mlad fantič, iz Ljubnega, iz jednakega vzroka, da je baje božjo službo motil s tem, da je v cerkvi svojemu tovarišu znamko na hrbet prilimal. Tako je vsaj naznanil sodnji župnik Dekort. Pa tudi v tem slučaju je sodnja spoznala, da se gre le za otročarijo, in ne za pregrešek po § 303. k. z. Radovedni smo, koliko takih slučajev bo naše državno pravdnštvo še spravilo pred kazenski senat?! — Nam se vsekakor čudno zdi, da se te vrste obtožbe v zadnjem času tako množijo. Ali hoče morebiti sedaj državno pravdnštvo držati »vero« po koncu, ker je duhovščina postala za to nespobna?!

v Gostilničarska zadruga v Celju je imela 29. p. m. občni zbor. Član Eduard Mayerhofer je povdarjal, da trpi gostilničarska obrt posebno škodo vsled delikatesnih trgovin, ker te prodajajo pozno v noč. Predlagal je, da se to odpravi. Z ozirom na to se je sklenila vloga na trgovski gremij v tem smislu, da isti omeji razprodajo delikates na od gostilne ločene prostore in vpelje ure zapiranja kakor v drugih trgovinah.

v Železniška zveza Celje-Pragersko. Celjska mestna občina je sklenila predložiti generalnemu ravnateljstvu južne železnice vlogo glede zboljšanja zveze vlakov med Celjem in Pragerskim in sicer s slašččo spremembo voznega reda od 1. maja 1911.: 1. Preložitev voznega časa pri osebne vlaku št. 74, in sicer tako, da bi ta vozil po tržaškem brzovlaku. 2. Preložitev voznega časa pri osebne vlaku št. 33 tako, da bi ta vozil iz Pragerskega proti Celju namesto ob 12. uri 14 m po noči še-le po tržaškem brzovlaku, torej ob 12. uri 46 min. 3. Vpeljava nove zveze med Celjem in Pragerskim tako, da bi vozil en vlak ob 10. uri 15 min. iz Celja (gledališki vlak). Kakor se poroča bo južna železnica najbrže ugodila zahtevam izraženim v prvih dveh točkah.

v Kaznovan tat. Kakor smo že poročali, je 12. nov. bila ukradena nekemu posestniku v Proseniškem pri Celju krava v vrednosti 280 K. — Ukradel jo je neki Jakob Tilej ter jo ponujal posestniku Janezu Senkerju v Ponikvi za 270 K. Ker Tilej ni imel živinskega potnega lista, je stvar bila sumljiva in Senker je naznanil »prodajalca« orožništva. Tilej je bil od celjske sodnije obsojen v 6 mesečni ostri zapor.

v Živinska bolezen na gobcu in parkljih se je zanesla že tudi na Štajersko, kakor poroča veterinarni oddelek namestništva v Gradcu. Konstatirala se je ta zelo nevarna živinska bolezen na živinskem sejmu v Wildonu dne 25. nov. pri živini, ki je došla iz Hrvaškega. Kuga se je razširila že v lipniškem in rogaškem okraju. Gospodarji in živinorejci se opozarjajo, da natančno izpolnjujejo oblastvene odredbe proti tej kugi in pridno podpirajo akcijo za zatiranje bolezni. Ako se kje pojavi kuga, je to takoj naznaniti občinskemu uradu ali orožništvu.

Orientalna umetniška družba Kautsky-Litark v Ptuj. Ta družba, ki je z velikim uspehom nastopala v zadnjem času v Trstu, Gorici, Ljubljani, Celju itd., priredi tudi pri nas v Ptuj v veliki dvorani Narodnega doma 2 predstavi in sicer: v soboto dne 3. in v nedeljo dne 4. dec. t. l. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za rezervirana mesta 1 K, za druge sedeže 60 vin., za stojišča 30 vin. Nastopijo: diplomirani magik in salonski umetnik Vaclav Kautsky, ameriškanski salonski jongler in ekvilibrist Josip Kratelj, francoska ekvilibristka gospodična Karolina Themse, dalje miss Aloisiette v ameriškansko pisemsko pošto in goibiti itd. Videlo se bo goreče bankovce, dvoboj kart, magnetične in spiritistične pojave itd. Vabimo slovensko občinstvo k obilni udeležbi.

Ormož. Dne 30. m. m. je priredil pot. učitelj g. Ivan Prekoršek predavanje o našem manjšinskem vprašanju v prostorih ormoške čitalnice. Kmalu po 8. uri se je zbralo lepo število Ormožank in Ormožanov v čitalnici, kjer je njen predsednik g. Gvidon Sernec pozdravil predavatelja. G Prekoršek je v skoro dveurnem temeljitem govoru obrazložil položaj Slovencev, stanujočih ob jezikovni meji in razlagal narodnostno gibanje v takozvanih nemških jezikovnih otokih. Na podlagi številkih, posnetih iz podatkov zadnjih ljudskih štetij, je dokazal, kako brezvestno in sleparsko se je vršilo štetje narodnosti v onih krajih, kjer imajo vodstvo v rokah Nemci. Zanimivemu predavanju je občinstvo sledilo z napetim zanimanjem in govornik je žel obilno pohvale. Po zahvalnih besedah predsednikovih se je končal ta zanimivi večer.

Miklavžev večer v Ptuj. Narodna čitalnica priredi s sodelovanjem ptujskega Sokola v nedeljo 4. dec. t. l. v veliki dvorani Narodnega doma »Miklavžev večer« s sledečim sporedom: 1. Prizor iz otročjega življenja; 2. nastop Miklavža s sijajnim spremstvom; 3. prosta zabava. Začetek točno ob 6. uri zvečer. Vstopnina 60 v. Otroci so

vstopnine prosti. — Vabimo stariše in prijatelje otrok, da se v obilnem številu udeležijo te prireditve, namenjene za naše male. Darovi za otroke in znanice se oddajajo do pol 6. ure zvečer pri g. Kocipru v čitalnici. Med prosto zabavo nastopi »Orientalna umetniška družba Kautsky-Litark« proti posebni vstopnini. Družba je 20 odstotkov vseh dohodkov namenila za obdarovanje otrok.

Prostovoljno gasilno društvo v Arjivasi priredi svoj 8. redni občni zbor v nedeljo, dne 1. decembra t. l. ob 3. uri popoldan v prostorih Gasilnega doma v Arjivasi s sledečim sporedom: 1. Pozrav. 2. Društveno poročilo 3. Pregled računov za l. 1910. 4. Volitev novega odbora. 5. Slučajnosti. — Načelstvo.

Žalec. Poročali smo že, da se otvori 24. dec. t. l. v Žalcu javna plesna šola. Opozarjamo na to vse cenj. okoličane Savinjsčane, da ne zamude ugodne prilike, izuriti se v tej lepi umetnosti — plesu, zlasti v češkem nar. plesu »Česki bėsedie«. Vaje se vrše vsako nedeljo od 6—8 ure zvečer v hotelu »Virant« v Žalcu. — Za odbor »Sokola« l. Šušterič. Za »Klub trg. sotrudnikov« Zmagoslav Pilih.

Iz Ponikve ob juž. žel. Poročil se je 21. m. m. gosp. Ivan Zdolšek, posestnik in gostilničar z gđčno Miciko Klasinc iz Slivnice pri Mariboru. Bilo srečno.

Krajni šolski svet v Št. Ilju pri Mislinji priredi v četrtek dne 8. decembra t. l. v korist šolske mladine tombolo v gostilniških prostorih g. Ivana Časa, p. d. Jevšnika. Začetek ob 3. uri popoldne. Prijatelji šolske mladine se vljudno vabijo na mnogobrojen obisk.

Iz Šmarja pri Jelšah. (Zahvala.) Najtopleje se zahvaljujem svem p. n. sotržanom in okoličanom, ki so v noči 28. listopada pomagali omejiti požar tako, da mi je uničil le dve poslopji, dočim je bila nevarnost za vse. Istotako se zahvaljujem »Požarni brambi« v Šmarji, priznavajoč njeno brzo, pa tudi večurno vstrajno pomoč. — Šmarje pri Jelšah, 30. 11. 1910. Fr. Ferlinc.

Samomor Štajerca v Zagrebu. 30. m. m. so našli ob Sofijinemu potu v Zagrebu obešenega 55-letnega postreška Josipa Sotoškega, rodom iz Sp. Štajerskega. Ker je postal slab in ni mogel več toliko zaslužiti, da bi mogel preskrbeti ženo in 3 otroke, je iskal prostovoljno smrt. Letos maja se je usmrtil njegov brat tudi v Zagrebu, njegov sin se je vstrelil pri vojaki.

Iz Maribora. Naša narodna brivnica vkljub temu, da je »izginil« g. Bergles, deluje istotako kakor prej in se je le čuditi, da je med Slovenci toliko malodušnežev, da se je ogibljejo, kakor bi oni kaj zgubili, če se kak človek dvomljive vrednosti izgubi iz Maribora. Upamo, da bo ta poziv zadostoval!

Klub »Narodni Pipec« v Mariboru. V soboto, 3. decembra t. l. odborova seja. Vsi cenj. odborniki se nujno prosijo, da pridejo k tej seji točno ob 8. zvečer v Narodni dom. Na dnevnem redu je razun nekaterih nujnih in važnih stvari, pogovor in prispevek za slovensko šolo v Mariboru in ljudsko štetje. Čaka nas intenzivno delo. Tajnik.

c Pri Sv. Joštu na Kozjaku se snuje ljudska knjižnica in so prošeni rodoljubi za prispevke v knjigah. Pošiljajo se naj na naslov: Jos. Kotnik, šolski vodja, Sv. Jošt na Kozjaku, p. Dobrna pri Celju.

Sv. Peter pod Sv. Gorami. Pri nas je navada, da se v zimskem času ne le otroci, temveč tudi odrasli sanjkajo po klanjcu na okrajni cesti, katera vodi v vas in po kateri vozi na dan stotine voz, vpreženih večinoma z voli. Cesta postane sčasoma tako gladka, da komaj ostro podkovan konj priizeze na vrh. Voli pa padajo, da se človeku smilijo. Davkoplačevalci občine Sv. Peter pod Sv. gorami se obračamo na slav. okr. zastop v Kozju, naj blagovolji potrebno ukreniti, da se v bodoče to strogo zabrani. Kdor se pa hoče s sanjkanjem zabavati, naj si poišče za to primernejšega prostora.

v Samomor 15 letnega gimnazijca. V Mariboru se je včeraj obesil v takozvanem Burgwaldu 15 letni gimnazijec Henrik Neuwirth, sia mariborskega mestnega zdravnika dr. Neuwirtha.

Druge slov. dežele.

v Seja odbora »Matice Slovenske« je danes zvečer v Ljubljani.

v Nemški »volksrat« za Koroško ima 4. tm. v Celovcu zaupni shod, na katerem se bo govorilo o šolskih razmerah na Koroškem, poslanec Dobernig bo pa povedal »o obrambnem boju Nemcev zoper jugoslovansko nevarnost«.

v Umrla je v Metliki gospa Marija Ganglova rojena Stupar, mati deželnega poslanca gospoda Engelberta Gangla.

v »Katoliški tabor« v Ljubljani? »Velik« slovensko-hrvaški katoliški tabor hočejo klerikalci prihodnje leto prirediti v Ljubljani. To je povedal na zadnjem čukarskem shodu v »Unionu« dr. Janez Evangelist Krek. Proti tej prireditvi so imeli nekateri pomisleke, češ, da ne kaže, da bi s svojo veliko prireditvijo podpirali liberalno Ljubljano. Dobiček od prireditve bodo imeli samo gostilničarji in ti so po veliki večini — naprednjaki.

Zato da bi bilo bolje „tabor“ prirediti kje drugje. A dr. Krek je vse te pomisleke in ugovore pobil. Zamahnil je z roko ter zaklical: „Nič ne vidite v bodočnost in nič ne znate računati! Do tistega časa bo Ljubljana v naših rokah in prireditve bomo že lahko plačali vsaj deloma iz — mestne. blagajne.“ Ta argument je razorožil vse in soglasno se je sklenilo, prirediti „katoliški tabor“ v Ljubljani. Prav lepo, samo dozdeva se nam, da klerikalci glede Ljubljane pijo na medvedovo kožo!

v Škoda v Pulju. Vihar, ki je prejšnji teden divjal v Pulju, je povzročil ogromno škodo. Samo pri lomilca valov, ki ga šele grade, se ceni škoda na blizu 900.000 kron.

v Jubilej slovenskega rodoljuba in pisatelja. V soboto, dne 3. decembra slavi sedemdesetletnico svojega rojstva eden najzaslužnejših slovenskih rodoljubov — profesor Makso Pleteršnik. Če bi ne bil ničesar drugega storil kakor da je sestavil besednjak, ki je krščen na njegovo ime, bi zaslužil, da se zapiše njegovo ime z zlatimi črkami v slovenski zgodovini.

Dnevna kronika.

v Statistika češkega sokolstva. V soboto 27. tm. je imel odbor češke sokolske zveze „Česke obce sokolske“ svojo sejo, na koji se je razpravljalo in odredilo vse, kar je potrebno za skorajšnjo glavno skupščino zveze. Po doprinešenih podatkih je štelo češko sokolstvo l. 1909 37 žup z 798 društv. Članov je bilo 66.921, članic 11.579 8690 naraščaja. Razven tega se je vezbalo v sokolskih društvih 11.639 dijakov in 6611 učencev. Izvršujočih članov je bilo 16.965. V teku l. 1909 je bilo prirejenih 2735 predavanj in 2585 izletov. Prirastek l. 1909 je iznašal 1807 udov. Sokolske knjižnice brojijo 37.533 strokovnih in 184.664 drugih knjig. Izposodilo se je 219.199 knjig na 31.754 članov. Telovadnic se nahaja v gostilnah 337, v šolah 184 in v posebnih šolskih dvoranah 105. „Obec česka sokolska“ je obiskala z 700 člani sokolske zlete v Belemgradu, Sofiji in Krakovu. Potem je poslala svoje vezbalce na sestanek v London, kjer so češki sokoli dobili prvo nagrado, srebrn ščit, dalje na gimnastični tečaj v Bruselj in na sokolsko slavnost v Celje. Župnih zletov je bilo 29. Sklenilo se je, da bo češko sokolstvo sodelovalo pri velikih gimnastičnih svečanostih v Turinu od 11.—14. maja 1911; v velikem številu bo obiskalo češko sokolstvo 2. hrvatski vse-sokolski zlet v Zagrebu.

v Petdesetletnica smrti Ševčenkove. 9. marca 1911 bo 50 let, kar je umrl največji ukrajinski narodni pesnik Taras Ševčenko. Že sedaj se delajo priprave za proslavitev obletnice v Ukrajini in Galiciji. Rusinsko narodno izobraževalno društvo „Prosvita“ je v svrhu določbe slavnostnega programa sklicala anketo, katere so se udeležila vsa ukrajinska društva in redakcije po odposlancih. Načeloval je predsednik „Prosvete“, deželni poslanec Kiweluk. Urednik Wesotowskyj je v svojem referatu povdarjal 3 točke programa: udeležbo galiških Rusinov na Ševčenkovem slavju v Kijevu, slavnosti v Lvovu in čaščenje pesnikovega spomina v provinciji. Po diskusiji se je sklenil poziv na vsa ukrajinska društva v Galiciji, da se vdeležijo kijevskih slavnosti v kolikor možno velikem številu. Vzelo se je na znanje, da priredi rusinsko pevsko društvo „Bojan“ dva slavnostna koncerta v Lvovu. Sklenilo se je nadalje vprizoriti Ševčenkovo igro „Nazar Stodola“ in več predavanj o Ševčenkovi v vseh rusinskih bralnih dvoranah v Lvovu. Konečno se je sklenilo prositi lvovski magistrat za prepustitev prostora za Ševčenkovo spomenik v Lvovu.

Volitve v bukovinski deželni zbor na podlagi nove volilne postave so razpisane. Najprej voli splošna, naposled veleposestniška kurija. Volitve se prično 2., končajo 11. aprila 1911. Novi deželni zbor bo štel 63 poslancev; dozdej je 136 kandidatov.

Železniški oficijanti pri železniškem ministru. Dne 30. nov. je bila deputacija vseh oficijantov avstr. drž. železnice pri železn. ministru Wrbi ter ga prosila, naj se sprejmejo oficijanti med uradništvo državnih železnic. Železniški minister pa je obljubil tej zahtevi le deloma ugoditi.

Grof Forgach — odlikovan? Avstrijski poslanik na srbskem dvoru, grof Forgach, je bil imenovan za tajnega svetnika. To se pravi podomače: grof Forgach dobi v kratkem modro polo.

Sokolska društva proti klerikalcem. Centrala čeških sokolskih društev je v seji 28. nov. sklenila da se ne sprejme noben član kake klerikalne organizacije ali klerikalnega društva za člana kakega češkega sokolskega društva.

Avstrijska centrala kmetijskih delavcev. C. kr. kmetijska družba na Dunaju je pred nekaj dnevi sklenila, ustanovitev avstrijske centrale za kmetijske delavce. Ta nova naprava, ki se bo oživotvorila v najkrajšem času, bo preskrbela notranjo-avstrijske dežele z avstrijskimi delavci, da tako ohrani avstrijsko delavno moč domačemu ozemlju. Ta nova ustanova je pač vredna velikega uvaževanja!

Trgovinska pogodba med Avstrijo in Srbijo. Srbska skupščina je sprejela v principu trgovinsko pogodbo med Avstrijo in Srbijo z 49 proti 22 glasovom.

Dvorni operni pevec Grinzinger je umrl na Nižjeavstrijskem v starosti 55 let vsled zastrupljenja krvi. Ranil se je na zarjavelem zrebju, ko je popravljaj čoln. Bil je prejšnja leta sloveč umetnik dunajske dvorne opere. Zadnja leta je živel popolnoma privatno in se bavil le z lovom in ribarstvom.

General Potiorek deželni šef v Bosni? Po nekem dunajskem poročilu odstopi prihodnjo spomlad sedajni deželni šef v Bosniji general Varešanin. Njegovim naslednikom bo baje imenovan bivši korni poveljnik v Gradcu Oskar Potiorek, sedaj armadni inšpektor, znani podpornik »Südmarke«! Lepa reč!

Hrvatsko umetniško društvo »Medulič« je dobilo oddalmatinskega deželnega odbora subvencijo 1000 kron za pokritje stroškov Meduličeve razstave.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Slovesna otvoritev 2. dunajskega vodovoda.

Dunaj, 2. dec. Danes se je na slovesen način izvršila slovesna otvoritev 2. dunajskega vodovoda (ki pohaja iz Zg. Štajerskega). Cesar je v dolgem govoru izrekel posebno priznanje vsem onim, ki so si pridobili zasluge za to veliko delo.

Weiskirchnerjevo stališče omajano?

Praga, 2. dec. „Bohemia“ poroča iz Dunaja, da se bode jutri ukvarjal ministerski svet s Stözllovim predlogom. V vladnih krogih pripisujejo krivdo zaradi konflikta v mesnem vprašanju dr. Weiskirchnerju. — Bojda je njegovo stališče omajano.

Bivši Bismarckov tajnik povožen.

Berlin, 2. dec. Član pruske gosposke zbornice, grof Arnim, kateri je bil od leta 1872—74 tajnik kneza Bismarcka, je prišel včeraj pod voz cestne železnice v Berlinu in bil težko ranjen.

Justifikacija morilke.

Vratslava, 2. dec. Zasebna uradnica Valerija Puntzel, katera je umorila uradnika Weisserja in ga tudi oropala, da bi si dobila sredstev za balo, je bila danes tu na dvorišču jetnišnice obešena.

Boji med Turki in Druzi.

Carigrad, 2. dec. Listi poročajo, da so imele turške čete spopad z Druzi, v katerem je bilo 500 Druzov ubitih in ranjenih, turških vojakov pa 50.

6 hiš zasutih.

Bruselj, 2. dec. Včeraj zjutraj se je odluščeno ob reki Maas od takozvanih bayardskih pečin za 4 tisoč met. stotov kamenja in zasulo popolnoma 6 hiš.

Društvene vesti.

v II. redni obč. zbor X. teč. slov. akad. društva „Adrija“ v Pragi se vrši v društvenih prostorih dne 3. decembra s tem dnevnim redom: 1. Poročilo odbora. 2. Poročilo eksekutive. 3. Slučajnosti.

Književnost.

a Dr. V. Korun: Spake. Satire, humoreske in drugo. Izdala Ig. pl. Kleinmayer & Bamberg. Cena? Na dobri satirično-humoristični literaturi smo Slovenci silno ubogi, zato moramo to najnovejšo slovensko knjigo z veseljem pozdraviti, in se še k njej povrnemo.

Dve separirani, elegantni in solčni meblirani

sobi

v Celju, Šolska ulica šte. 21, II. nadstropje, se oddata samcem s postrežbo in hrano ali brez hrane takoj s 1. decembrom ali pozneje. Vpraša se pri **Mari Farčnik** ravnotam. 642 3-2

znamko

Pristne ruske galoše

„zvezdna znamka“

so najboljše. Tovarna „Prowodnik“ Riga, jamči za trpežnost.

Dobiva se v vseh tovrstnih trgovinah.

575 10-5

Tovarniška zaloga

vsakovrstnega papirja, pisalnih potrebščin, trgovskih knjig, na debelo in drobno pri

Goričar & Leskovšek v Celju

Graška cesta št. 7.

Lastna zaloga šolskih zvezkov, risank in risalnih skladov po novih predpisih. — Tiskovine za vse urade.

177 88-79

Najprimernejše darilo otrokom za Miklavža in Božič

so knjige s podobami, dobijo se v Zvezni trgovini v Celju.

Metulji v podobah. 129 barvanih podob s slovenskimi, nemškimi in latinskimi imeni, 80 v.
Hrošči in žuželke v podobah. 137 barvanih podob s slov., nemškimi in latinskimi imeni, 80 v.
Planiške ovetke v podobah. 87 barvanih podob s slov., nemškimi in latinskimi imeni, 80 v.
Zoološki atlant. Sestavil H. Leutemann. Slovenski mladini razložil A. Pavlin. 24 tabel s 225 koloriranimi slikami in 57 strani besedila. Trdo vezan 6 K.
A-B-C v podobah s pesmicami. Kolorirana izdaja. Elegantno vezana 1 K 60 v.
Deca roma, okrog doma. Kolorirane slike s pesmicami. Broširana 24 v.
Kaj pripoveduje čarovnica. Zbirka kratkih pravljic s krasnimi koloriranimi slikami. Kart. 1 K 20 v.
Kaj pripoveduje čarovnica. Izdaja na močni lepenci 2 K 40 v.
Naše domače živali. Kolorirane slike iz domačega živalstva brez besedila. Broširana 40 v.

Noetova barka. Živalstvo v podobah s pesmicami. Kolorirana izdaja, 1 K 50 v.
Palčki Poljanec. Slike in besedilo napravil E. Kreidolf, preložil Oton Zupančič. Eleg. vez 3 K 60 v.
Pavluša in Nuša — dva škrata. Kolorirana in kartonirana izdaja, 1 K 60 v.
Podobe iz živalstva. Kolorirane slike s pesmicami. Broširana 80 v.
Podobe iz živalstva. Leporello-izdaja na močni lepenci s platnenimi hrbiti, 1 K 50 v.
Sladki orehi. Računski primeri v slikah in pesmicah. Cena kolorirani in kart. izdaji 1 K 60 v.
Vesela družbica. Kolorirane slike s pesmicami 70 v.
Vesela mladina. Kolorirane slike s pesmicami. Broširana 80 v.
Vesela mladina. Leporello-izdaja na močni lepenci 1 K 50 v.
Snegulčica. Kartonirano 1 K 20 v.
Snegulčica. Na lepenci 2 K 40 v.
Drobiž v podobah. Cena navadni izdaji 40 v.